Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

12 noiembrie 2020*

„Trimitere preliminară – Directiva 2009/138/CE – Articolul 274 – Legea aplicabilă procedurii de lichidare a întreprinderilor de asigurare – Retragerea autorizației unei societăți de asigurare – Desemnarea unui lichidator provizoriu – Noțiunea de «decizie de a deschide procedurile de lichidare în ceea ce privește o întreprindere de asigurare» – Lipsa unei hotărâri judecătorești de deschidere a procedurii de lichidare în statul membru de origine – Suspendarea procedurilor jurisdicționale în privința întreprinderii de asigurare în cauză în celelalte state membre decât statul membru de origine al acesteia”

În cauza C-427/19,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Sofiyski rayonen sad (Tribunalul de Raion din Sofia, Bulgaria), prin decizia din 27 mai 2019, primită de Curte la 4 iunie 2019, în procedura

Bulstrad Vienna Insurance Group AD

împotriva

Olympic Insurance Company Ltd,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul J.-C. Bonichot, președinte de cameră, domnul L. Bay Larsen, doamna C. Toader și domnii M. Safjan (raportor) și M. N. Jääskinen, judecători,

avocat general: domnul G. Hogan,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru guvernul bulgar, de T. Mitova și E. Petranova, în calitate de agenți;

– pentru Comisia Europeană, de H. Tserepa-Lacombe și Y. G. Marinova, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 16 iulie 2020,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: bulgara.

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 274 din Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II) (JO 2009, L 335, p. 1), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2013/58/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2013 (JO 2013, L 341, p. 1) (denumită în continuare „Directiva 2009/138”).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între societatea de asigurare Bulstrad Vienna Insurance Group AD (denumită în continuare „Bulstrad”), pe de o parte, și societatea de asigurare Olympic Insurance Company Ltd (denumită în continuare „Olympic”), pe de altă parte, în legătură cu plata unei indemnizații de asigurare.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 Considerentele (117)-(119), (123), (125), (126) și (130) ale Directivei 2009/138 au următorul cuprins:

„(117) Având în vedere că legislațiile naționale privind măsurile de reorganizare și procedurile de lichidare nu sunt armonizate, este oportun, în cadrul pieței interne, să se asigure recunoașterea reciprocă a măsurilor de reorganizare și a legislației referitoare la lichidare a statelor membre cu privire la întreprinderile de asigurare, precum și cooperarea necesară, având în vedere nevoia de unitate, universalitate, coordonare și publicitate a unor asemenea măsuri, precum și echivalența tratamentului și protejării creditorilor de asigurare.

(118) Ar trebui să se asigure că măsurile de reorganizare care au fost adoptate de autoritatea competentă a unui stat membru pentru a menține sau restabili soliditatea financiară a unei întreprinderi de asigurare și pentru a preveni pe cât posibil o situație de lichidare au efect în întreaga [Uniune Europeană]. Cu toate acestea, efectele unor asemenea măsuri de reorganizare, precum și ale procedurilor de lichidare față de țări terțe nu ar trebui să fie afectate.

(119) Ar trebui să se facă distincție între autoritățile responsabile cu măsurile de reorganizare și procedurile de lichidare și autoritățile de supraveghere a întreprinderilor de asigurare.

[…]

(123) Doar autoritățile competente ale statului membru de origine ar trebui să fie abilitate să decidă în legătură cu procedurile de lichidare care privesc întreprinderile de asigurare. Deciziile ar trebui să aibă efecte în întreaga [Uniune] și ar trebui să fie recunoscute de toate statele membre. Deciziile ar trebui publicate în conformitate cu procedurile statului membru de origine, precum și în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*. De asemenea, informațiile ar trebui să fie disponibile creditorilor cunoscuți cu reședința în [Uniune], care ar trebui să aibă dreptul de a solicita despăgubiri sau de a transmite observații.

[…]

(125) Toate condițiile pentru deschiderea, desfășurarea și terminarea procedurilor de lichidare ar trebui să fie reglementate de legislația statului membru de origine.

(126) Pentru a asigura desfășurarea unor acțiuni coordonate, autoritățile de supraveghere ale statelor membre de origine și cele ale celorlalte state membre ar trebui informate de urgență cu privire la deschiderea procedurilor de lichidare.

[…]

(130) Pentru a proteja așteptările legitime și siguranța anumitor tranzacții în statele membre, altele decât statul membru de origine, este necesară determinarea legii aplicabile efectelor unei măsuri de reorganizare sau procedurii de reorganizare asupra unui proces în curs și asupra cererilor individuale de executare silită care rezultă din procese.”

4 Articolul 13 din această directivă, intitulat „Definiții”, prevede:

„În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

[…]

8. «stat membru de origine» înseamnă:
   (a) pentru asigurarea generală, statul membru în care este situat sediul central al întreprinderii de asigurare care acoperă riscul;
   (b) pentru asigurarea de viață, statul membru în care se află sediul central al întreprinderii de asigurare care acoperă angajamentul sau,
   (c) pentru reasigurare, statul membru în care este situat sediul central al întreprinderii de reasigurare;

[…]”

5 Articolul 144 din directiva menționată, intitulat „Retragerea autorizației”, are următorul cuprins:

„(1) Autoritatea de supraveghere a statului membru de origine poate retrage o autorizație acordată unei întreprinderi de asigurare sau de reasigurare în următoarele cazuri:

(a) întreprinderea în cauză nu utilizează autorizația în termen de 12 luni, renunță la aceasta în mod explicit sau încetează să își mai desfășoare activitatea pentru o perioadă mai mare de șase luni, cu excepția cazului în care statul membru în cauză prevede caducitatea autorizației în astfel de cazuri;

(b) întreprinderea în cauză nu mai îndeplinește condițiile de autorizare;

(c) întreprinderea în cauză își încalcă grav obligațiile care îi revin pe baza reglementărilor sub incidența cărora se află.

Autoritatea de supraveghere a statului membru de origine retrage o autorizație acordată unei întreprinderi de asigurare sau de reasigurare în cazul în care întreprinderea nu respectă cerința de capital minim, iar autoritatea de supraveghere consideră că planul de finanțare prezentat este în mod evident inadecvat sau întreprinderea în cauză nu se conformează planului aprobat în termen de trei luni de la data constatării nerespectării cerinței de capital minim.

(2) În situația retragerii sau caducității autorizației, autoritatea de supraveghere din statul membru de origine notifică autoritățile de supraveghere din alte state membre în consecință, iar respectivele autorități adoptă măsurile necesare pentru a împiedica întreprinderea de asigurare sau de reasigurare în cauză să înceapă noi operațiuni pe teritoriile lor.

Autoritatea de supraveghere a statului membru de origine adoptă în plus, împreună cu autoritățile în cauză, toate măsurile necesare pentru a proteja interesele asiguraților și limitează în special dispunerea liberă de activele întreprinderii de asigurare în conformitate cu articolul 140.

(3) Orice decizie de retragere a autorizației trebuie motivată în mod detaliat și comunicată întreprinderii de asigurare sau de reasigurare în cauză."

6 Figurând în titlul IV din aceeași directivă, intitulat „Reorganizarea și lichidarea întreprinderilor de asigurare", articolul 268, intitulat „Definiții", prevede:

„(1) În sensul prezentului titlu, se aplică următoarele definiții:

(a) «autorități competente» înseamnă autoritățile administrative și judiciare ale statelor membre care sunt competente în ceea ce privește scopurile măsurilor de reorganizare sau procedurilor de lichidare;

[…]

(d) «proceduri de lichidare» înseamnă proceduri colective care implică realizarea activelor unei întreprinderi de asigurare și distribuirea profiturilor între creditori, acționari și asociați, după caz, care implică în mod necesar orice intervenție din partea autorităților competente, inclusiv în cazul în care procedurile colective sunt încheiate printr-un concordat sau altă măsură analogă, în care se bazează sau nu pe insolvabilitate sau sunt voluntare sau obligatorii;

[…]"

7 Potrivit articolului 273 din Directiva 2009/138, intitulat „Deschiderea procedurii de lichidare. Informarea autorităților de supraveghere":

„(1) Numai autoritățile competente ale statului membru de origine sunt abilitate să ia o decizie privind deschiderea procedurii de lichidare în ceea ce privește o întreprindere de asigurare, inclusiv sucursalele sale din alte state membre. Prezenta decizie se poate adopta în absența sau în urma adoptării măsurilor de reorganizare.

(2) O decizie privind deschiderea procedurii de lichidare în ceea ce privește o întreprindere de asigurare, inclusiv sucursalele sale din alte state membre, adoptată în conformitate cu legislația statului membru de origine, este recunoscută, fără o altă formalitate, pe întregul teritoriu [al Uniunii] și are efect în întreaga [Uniune], de îndată ce decizia are efect în statul membru în care se deschide procedura.

(3) Autoritățile competente din statul membru de origine informează de urgență autoritățile de supraveghere din respectivul stat membru cu privire la decizia de a deschide o procedură de lichidare, dacă se poate, înainte de deschiderea procedurii sau, în caz contrar, imediat după aceea.

Autoritățile de supraveghere ale statului membru de origine informează de urgență autoritățile de supraveghere din toate celelalte state membre despre decizia de a deschide procedura de lichidare, inclusiv [despre] efectele concrete posibile ale unei astfel de proceduri."

8 Articolul 274 din această directivă, intitulat „Legea aplicabilă", prevede:

„(1) Decizia de a deschide procedurile de lichidare în ceea ce privește o întreprindere de asigurare, procedurile de lichidare și efectele lor sunt reglementate de legislația aplicabilă în statul membru de origine, cu excepția unor dispoziții contrare prevăzute la articolele 285-292.

(2) Legislația statului membru de origine determină cel puțin următoarele:

(a) bunurile care fac obiectul reorganizării și regimul bunurilor dobândite de către întreprinderea de asigurare sau a căror proprietate i-a fost transferată după deschiderea procedurii de lichidare;

(b) atribuțiile respective ale întreprinderii de asigurare și ale lichidatorului;

(c) condițiile în care poate fi invocată o compensare;

(d) efectele procedurii de lichidare asupra contractelor actuale, la care întreprinderea de asigurare este parte;

(e) efectele procedurii de lichidare asupra acțiunilor creditorilor individuali, cu excepția unui proces în curs menționat la articolul 292;

(f) creanțele care urmează să fie prezentate în pasivul întreprinderii de asigurare și regimul creanțelor rezultate în urma deschiderii procedurii de lichidare;

(g) normele care reglementează prezentarea, verificarea și admiterea creanțelor;

(h) normele care reglementează distribuirea profiturilor din realizarea bunurilor, clasificarea creanțelor și drepturile creditorilor care au obținut o satisfacție parțială după deschiderea procedurii de lichidare pe baza unui drept real sau printr-o compensare;

(i) condițiile și efectele încheierii procedurii de lichidare, în special prin concordat;

(j) drepturile creditorilor după încheierea procedurii de lichidare;

(k) partea care trebuie să suporte costul și cheltuielile rezultate din procedurile de lichidare și

(l) normele privind nulitatea, anularea sau inopozabilitatea actelor juridice prejudiciabile tuturor creditorilor."

9 Potrivit articolului 292 din directiva menționată:

„Efectele măsurilor de reorganizare sau ale procedurii de lichidare asupra unui proces în curs privind un bun sau un drept de care a fost deposedată întreprinderea de asigurare sunt reglementate exclusiv de legea statului membru în care procesul este în curs."

Dreptul bulgar

10 Kodeks za zastrahovaneto (Codul asigurărilor, denumit în continuare „KZ") prevede la articolul 624:

„(1) Decizia de a deschide o procedură de lichidare sau de insolvență a unei întreprinderi de asigurare care și-a obținut autorizația în alt stat membru produce efecte în Bulgaria de la data la care produce efecte în celălalt stat membru.

(2) În cazul în care [Comisia de supraveghere financiară] este informată de către autoritatea competentă dintr-un alt stat membru cu privire la deschiderea unei proceduri de lichidare sau de insolvență, aceasta ia măsuri pentru informarea publicului.

(3) Informarea, în sensul alineatului (2), include informații cu privire la administrația sau instanța competentă pentru lichidare sau insolvență în celălalt stat membru, cu privire la legislația aplicabilă și la lichidatorul sau administratorul judiciar numit."

11 Articolul 630 din KZ are următorul cuprins:

„(1) Dreptul aplicabil procedurii de lichidare sau de insolvență a unui asigurător este dreptul bulgar, cu excepția cazului în care prezenta secțiune prevede altfel.

(2) Contractelor de muncă și raporturilor de muncă li se aplică dispozițiile legislației statului membru care sunt aplicabile acestor contracte și acestor raporturi de muncă.

(3) Contractelor prin care se acordă un drept de folosință sau care transferă un drept de proprietate asupra unui bun imobil situat pe teritoriul unui stat membru li se aplică legislația acestui stat membru.

(4) Drepturilor asigurătorului asupra unui bun imobil, a unei nave sau a unei aeronave înscrise într-un registru public într-un stat membru li se aplică legislația acestui stat membru."

12 Potrivit articolului 43 din Kodeks na mezhdunarodnoto chastno pravo (Codul de drept internațional privat):

„(1) Instanța sau o altă autoritate de aplicare a dreptului stabilesc din oficiu conținutul dreptului străin. Aceasta poate recurge la mijloacele prevăzute în tratatele internaționale, poate solicita informații Ministerului Justiției sau unei alte autorități și poate solicita avize unor experți și organisme specializate.

(2) Părțile pot prezenta documente care stabilesc conținutul dispozițiilor dreptului străin pe care își întemeiază cererile sau obiecțiile sau să coopereze în alt mod cu instanța sau cu o altă autoritate de aplicare a dreptului.

(3) După ce a fost ales dreptul aplicabil, instanța sau o altă autoritate de aplicare a dreptului poate obliga părțile să contribuie la stabilirea conținutului acestuia."

Dreptul cipriot

13 Conform articolului 220 din O peri Etairion Nomos (Legea privind societățile), atunci când a fost pronunțată o decizie de a deschide o procedură de lichidare sau de insolvență sau a fost desemnat un lichidator provizoriu, nu mai este posibil să se prezinte o cerere sau să se deschidă ori să se continue o procedură, cu excepția cazului în care instanța competentă permite acest lucru, caz în care condițiile stabilite de această instanță se aplică.

Litigiul principal și întrebările preliminare

14 În fața Sofiyski rayonen sad (Tribunalul de Raion din Sofia, Bulgaria), Bulstrad, o societate de asigurare înregistrată în Bulgaria, solicită ca Olympic, o societate de asigurare înregistrată în Cipru, să fie obligată să îi plătească suma de 7 603,63 leva bulgărești (BGN) (aproximativ 3 887 de euro), majorată cu cheltuieli de lichidare în cuantum de 25,00 BGN (aproximativ 13 euro), cu titlu de indemnizație de asigurare pe care a plătit-o, în conformitate cu o poliță de asigurare „daune-coliziune" încheiată cu aceasta de CD, conducătorul unui vehicul avariat în urma unui accident de circulație. Bulstrad susține

că, la 5 ianuarie 2018, în orașul Bansko (Bulgaria), AB, prin deschiderea bruscă a portierei față stânga a vehiculului său de turism la oprirea pe șosea, a avariat din culpa sa vehiculul lui CD, care se deplasa pe șosea și trecea aproape de acesta.

15 Potrivit Bulstrad, la data producerii daunelor, răspunderea AB era acoperită de o poliță de asigurare de „răspundere civilă”, încheiată cu Olympic.

16 Considerând că, în urma plății indemnizației de asigurare către CD, aceasta s-a subrogat în drepturile asiguratului său față de AB și de societatea de asigurare a acestuia din urmă, Bulstrad a formulat o cerere în regres împotriva Olympic, primită de aceasta din urmă la 6 iulie 2018, fără ca sumele astfel solicitate să îi fi fost însă restituite.

17 Astfel, Olympic contestă cererea formulată de Bulstrad atât în ceea ce privește forma, cât și fondul.

18 În cursul procedurii, instanța de trimitere a fost informată că autoritățile competente cipriote retrăseseră autorizația Olympic pentru nerespectarea cerințelor prudențiale, precum și cu privire la faptul că un lichidator provizoriu, care asumă și controlează toate drepturile patrimoniale și legale la care această societate de asigurare are dreptul sau pare să aibă dreptul, fusese desemnat în privința acesteia.

19 Instanța menționată a considerat că aceste acte ale autorităților cipriote constituiau o „decizie de a deschide procedurile de lichidare în ceea ce privește o întreprindere de asigurare”, în sensul articolului 624 din KZ, și, prin ordonanța din 26 septembrie 2018, a suspendat procedura principală. Astfel, în conformitate cu dispozițiile KZ care transpun în dreptul bulgar Directiva 2009/138, decizia de a deschide o procedură de lichidare a unei întreprinderi de asigurare, procedurile de lichidare propriu-zise și efectele lor ar fi reglementate de legislația aplicabilă în statul membru de origine al întreprinderii de asigurare care acoperă riscul, în speță, dreptul cipriot. Acesta din urmă ar prevedea suspendarea procedurilor în privința oricărei întreprinderi de asigurare pentru care autoritățile competente cipriote au desemnat un lichidator provizoriu.

20 Bulstrad solicită însă reluarea procedurii principale pentru motivul că, având în vedere interpretarea dispozițiilor relevante de către Varhoven kasatsionen sad (Curtea Supremă de Casație, Bulgaria), procedura ar fi fost suspendată în mod eronat. Potrivit acestei interpretări, nu s-ar putea considera că cele două acte susmenționate ale autorităților cipriote constituie o „decizie de a deschide procedurile de lichidare în ceea ce privește o întreprindere de asigurare” de către statul membru de origine, în sensul legislației adoptate pentru transpunerea în dreptul bulgar a articolului 274 din Directiva 2009/138. În consecință, în lipsa unei asemenea decizii, instanța de trimitere ar fi concluzionat în mod eronat în sensul aplicabilității dreptului cipriot, în detrimentul aplicabilității dreptului bulgar, care nu ar prevedea dispoziții similare care să impună o suspendare a procedurii.

21 Ca răspuns la cererea de reluare a procedurii, instanța de trimitere a solicitat Comisiei de supraveghere financiară bulgare să îi indice dacă dispunea de informații referitoare la deschiderea unei proceduri de lichidare sau de insolvență în ceea ce privește Olympic în fața instanței cipriote competente, precum și, în cazul în care o astfel de procedură ar fi fost inițiată, să indice în ce etapă se afla și dacă fusese desemnat un lichidator sau un administrator judiciar. Prin scrisoarea din 19 martie 2019, această comisie de supraveghere financiară a răspuns că, la data respectivă, nu primise nicio informație privind deschiderea unei proceduri de lichidare a Olympic de către autoritatea cipriotă competentă.

22 Potrivit instanței de trimitere, articolul 630 din KZ trebuie interpretat în lumina articolului 274 din Directiva 2009/138, precum și a considerentelor (117)-(121) și (125) ale acesteia. Ar rezulta de aici că consecințele deschiderii unei proceduri de insolvență trebuie să fie reglementate de dreptul cipriot.

23 În exercitarea competențelor sale în temeiul articolului 43 din Codul de drept internațional privat, această instanță a stabilit din oficiu dreptul cipriot aplicabil și a concluzionat că desfășurarea altor proceduri era condiționată de o aprobare din partea instanței competente în materie de insolvență.

24 Instanța menționată apreciază, în consecință, că trebuie să suspende procedura principală, să invite Bulstrad să își declare creanțele potrivit modalităților prevăzute de dreptul cipriot, precizând că eventuala acceptare a acestora ar conduce la încheierea acestei proceduri. Aceasta din urmă ar putea continua numai dacă instanța competentă în materie de insolvență ar da o astfel de aprobare sau dacă s-ar prezenta dovezi că creanțele nu fuseseră admise potrivit modalităților prevăzute de dreptul cipriot.

25 În aceste condiții, Sofiyski Rayonen sad (Tribunalul de Raion din Sofia) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) În interpretarea articolului 630 din KZ în lumina articolului 274 din [Directiva 2009/138] trebuie să se considere că decizia unei autorități dintr-un stat membru de a retrage autorizația unei întreprinderi de asigurare și de a desemna în privința acesteia un lichidator provizoriu, fără să fi fost deschisă o procedură judiciară de lichidare, reprezintă o «decizie de a deschide procedura de lichidare»?

2) În cazul în care dreptul statului membru în care își are sediul întreprinderea de asigurare, căreia i-a fost retrasă autorizația și în privința căreia a fost desemnat un lichidator provizoriu, prevede că, în cazul numirii unui lichidator provizoriu, trebuie să fie suspendate toate procedurile judiciare împotriva acestei societăți, normele menționate trebuie aplicate, în temeiul articolului 274 din [Directiva 2009/138], de instanțele celorlalte state membre chiar și atunci când acest lucru nu este prevăzut în mod expres în dreptul lor național?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

26 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 274 din Directiva 2009/138 trebuie interpretat în sensul că decizia, adoptată de o autoritate din statul membru de origine al unei societăți de asigurare, de a retrage autorizația acesteia și de a desemna un lichidator provizoriu în privința sa, fără să fi fost pronunțată în mod oficial o hotărâre judecătorească de deschidere a unei proceduri de lichidare, constituie o „decizie de a deschide procedurile de lichidare în ceea ce privește o întreprindere de asigurare” în sensul acestui articol.

27 Răspunsul la această întrebare va permite să se stabilească dacă hotărârea în discuție în litigiul principal beneficiază de recunoașterea mutuală prevăzută la articolul 273 alineatul (2) din Directiva 2009/138.

28 Pentru a răspunde la prima întrebare adresată, trebuie să se arate că, deși, în temeiul articolului 274 din această directivă, decizia de a deschide procedurile de lichidare în ceea ce privește o întreprindere de asigurare, procedurile de lichidare propriu-zise și efectele lor sunt reglementate de legislația aplicabilă în statul membru de origine al acestei întreprinderi de asigurare, aspectul privind ceea ce constituie o astfel de decizie și o astfel de procedură trebuie soluționat în conformitate cu articolul 268 din directiva menționată, care definește mai multe noțiuni în sensul titlului IV din aceeași directivă.

29 În această privință, articolul 268 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2009/138 prevede că noțiunea de „proceduri de lichidare” vizează proceduri colective care implică realizarea activelor unei întreprinderi de asigurare și distribuirea profiturilor între creditori, acționari și asociați, după caz, care implică în mod necesar orice intervenție din partea autorităților competente, și anume, în conformitate cu

articolul 268 alineatul (1) litera (a) din această directivă, autoritățile administrative și judiciare ale statelor membre care sunt competente în ceea ce privește scopurile măsurilor de reorganizare sau procedurilor de lichidare.

30 Rezultă că, pentru ca o decizie să fie calificată drept „decizie de a deschide procedurile de lichidare în ceea ce privește o întreprindere de asigurare”, în sensul articolului 274 din Directiva 2009/138, procedura în cauză trebuie să îndeplinească două condiții.

31 Această procedură trebuie, în primul rând, să aibă ca obiect realizarea activelor unei întreprinderi de asigurare și distribuirea profitului între creditorii, acționarii sau asociații acesteia, după caz, precum și, în al doilea rând, să implice în mod necesar intervenția din partea autorităților administrative sau judiciare ale statelor membre competente să adopte măsuri de reorganizare sau să desfășoare proceduri de lichidare.

32 Întrucât aceste două condiții sunt cumulative, faptul că un lichidator provizoriu nu este abilitat să realizeze activele întreprinderii de asigurare în cauză sau să satisfacă creditorii acesteia din urmă exclude posibilitatea ca decizia de a desemna un astfel de lichidator să implice deschiderea sau existența unei proceduri de lichidare, în sensul articolului 268 alineatul (1) litera (d) din această directivă.

33 În speță, revine, în consecință, instanței de trimitere sarcina de a verifica dacă, din perspectiva dreptului cipriot, lichidatorul provizoriu desemnat dispune sau nu dispune de astfel de competențe.

34 În această privință, trebuie să se precizeze că, deși, astfel cum a arătat domnul avocat general în esență la punctul 50 din concluzii, distincția pe care Directiva 2009/138 o stabilește între o decizie de retragere a autorizației întreprinderii de asigurare în cauză și cea de a deschide o procedură de lichidare în ceea ce o privește pe aceasta din urmă sugerează că a doua decizie nu se confundă cu prima, o decizie de retragere a autorizației ar putea fi privită ca fiind echivalentă cu o decizie de a deschide o procedură de lichidare dacă cele două condiții menționate la punctul 31 din prezenta hotărâre ar fi îndeplinite.

35 Cu toate acestea, prima dintre aceste condiții nu ar fi îndeplinită decât dacă, potrivit dreptului statului membru de origine al întreprinderii de asigurare în cauză, retragerea autorizației acestei întreprinderi de asigurare are ca efect deschiderea automată a procedurii de lichidare care permite realizarea activelor întreprinderii de asigurare menționate sau satisfacerea creditorilor, fără ca o decizie formală să trebuiască să fie adoptată în acest scop de o autoritate distinctă.

36 Rezultă din cele ce precedă că trebuie să se răspundă la prima întrebare adresată că articolul 274 din Directiva 2009/138 trebuie interpretat în sensul că decizia autorității competente de a retrage autorizația întreprinderii de asigurare în cauză și de a desemna un lichidator provizoriu nu poate constitui o „decizie de a deschide procedurile de lichidare în ceea ce privește o întreprindere de asigurare”, în sensul acestui articol, decât dacă dreptul statului membru de origine al acestei întreprinderi de asigurare prevede fie că lichidatorul provizoriu menționat este abilitat să realizeze activele întreprinderii de asigurare respective și să distribuie profiturile sale între creditorii acesteia, fie că retragerea autorizației aceleiași întreprinderi de asigurare are ca efect deschiderea automată a procedurii de lichidare, fără ca o decizie formală să trebuiască să fie adoptată în acest scop de o autoritate distinctă.

Cu privire la a doua întrebare

37 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 274 din Directiva 2009/138 trebuie interpretat în sensul că dreptul statului membru de origine al unei întreprinderi de asigurare, care prevede suspendarea oricărei proceduri jurisdicționale în

privința întreprinderii de asigurare menționate în cazul retragerii autorizației acesteia și al desemnării unui lichidator provizoriu în privința sa, trebuie aplicat de instanțele celorlalte state membre chiar și atunci când legislația acestora din urmă nu prevede o astfel de normă.

38 Din răspunsul dat la prima întrebare adresată rezultă că numai atunci când adoptarea, de către statul membru de origine al unei întreprinderi de asigurare, a unei decizii de retragere a autorizației și de numire a unui lichidator provizoriu poate fi calificată drept o „decizie de a deschide procedurile de lichidare în ceea ce privește o întreprindere de asigurare”, în sensul titlului IV din Directiva 2009/138, decizia menționată trebuie, în conformitate cu articolul 273 alineatul (2) din aceasta, să fie recunoscută fără o altă formalitate pe întreg teritoriul Uniunii și să aibă efect în întreaga Uniune de îndată ce această situație se regăsește în statul membru în care se deschide procedura de lichidare.

39 În temeiul articolului 274 alineatul (2) litera (e) din Directiva 2009/138, această recunoaștere mutuală se extinde la efectele deschiderii procedurii de lichidare asupra acțiunilor individuale inițiate de creditori, cu excepția unui proces în curs menționat la articolul 292 din această directivă, care rămân reglementate exclusiv de dreptul statului membru în care procesul se află în curs de desfășurare.

40 Rezultă că, în cazul în care o decizie luată de statul membru de origine trebuie calificată drept o „decizie de a deschide procedurile de lichidare în ceea ce privește o întreprindere de asigurare”, în sensul titlului IV din Directiva 2009/138, iar legislația acestui stat membru prevede că decizia menționată implică suspendarea tuturor procedurilor jurisdicționale deschise în privința întreprinderii în cauză, procedurile jurisdicționale în curs în alte state membre trebuie, pentru acest motiv, să fie de asemenea suspendate, cu excluderea celor care intră sub incidența excepției menționate la punctul anterior.

41 În schimb, articolul 273 alineatul (2) din Directiva 2009/138 nu impune nicidecum existența unei recunoașteri mutuale a efectelor unei decizii de retragere a autorizației sau de numire a unui lichidator provizoriu, precum cea în discuție în litigiul principal, atunci când aceasta din urmă nu are caracterul unei decizii de a deschide o procedură de lichidare. Rezultă că răspunsul la întrebarea dacă, în această ipoteză, instanța de trimitere trebuie sau poate totuși să suspende o procedură pendinte, în conformitate cu prevederile dreptului statului membru de origine, fără ca acest lucru să fie prevăzut de dreptul său național, nu intră în domeniul de aplicare al acestei dispoziții și nici al articolului 274 din directiva menționată.

42 Rezultă din ceea ce precedă că trebuie să se răspundă la a doua întrebare adresată că articolul 274 din Directiva 2009/138 trebuie interpretat în sensul că, dacă nu sunt îndeplinite condițiile impuse pentru ca o decizie de retragere a autorizației unei întreprinderi de asigurare și de numire a unui lichidator provizoriu în privința acesteia să constituie o „decizie de a deschide procedurile de lichidare în ceea ce privește o întreprindere de asigurare”, în sensul acestui articol, articolul menționat nu conține o obligație a instanțelor din celelalte state membre de a aplica dreptul statului membru de origine al întreprinderii de asigurare în cauză, care prevede suspendarea oricărei proceduri jurisdicționale deschise în privința unei astfel de întreprinderi.

Cu privire la cheltuielile de judecată

43 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanțele de trimitere, este de competența acestora să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări..

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

1) **Articolul 274 din Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2013/58/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2013, trebuie interpretat în sensul că decizia autorității competente de a retrage autorizația întreprinderii de asigurare în cauză și de a desemna un lichidator provizoriu nu poate constitui o „decizie de a deschide procedurile de lichidare în ceea ce privește o întreprindere de asigurare”, în sensul acestui articol, decât dacă dreptul statului membru de origine al acestei întreprinderi de asigurare prevede fie că lichidatorul provizoriu menționat este abilitat să realizeze activele întreprinderii de asigurare respective și să distribuie profiturile sale între creditorii acesteia, fie că retragerea autorizației aceleiași întreprinderi de asigurare are ca efect deschiderea automată a procedurii de lichidare, fără ca o decizie formală să trebuiască să fie adoptată în acest scop de o autoritate distinctă.**

2) **Articolul 274 din Directiva 2009/138, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2013/58, trebuie interpretat în sensul că, dacă nu sunt îndeplinite condițiile impuse pentru ca o decizie de retragere a autorizației unei întreprinderi de asigurare și de numire a unui lichidator provizoriu în privința acesteia să constituie o „decizie de a deschide procedurile de lichidare în ceea ce privește o întreprindere de asigurare”, în sensul acestui articol, articolul menționat nu conține o obligație a instanțelor din celelalte state membre de a aplica dreptul statului membru de origine al întreprinderii de asigurare în cauză, care prevede suspendarea oricărei proceduri jurisdicționale deschise în privința unei astfel de întreprinderi.**

Semnături